

گزارش ضرورت نوسازی ناوگان هوایی ایران و تأثیر آن بر بخش گردشگری

مقدمه

ناوگان هوایی هر کشور نقش مهمی در توسعه اقتصادی، حمل و نقل و به ویژه صنعت گردشگری ایفا می کند. در ایران، با توجه به موقعیت جغرافیایی و جایگاه راهبردی در منطقه، حمل و نقل هوایی یکی از اصلی ترین روش های جابجایی گردشگران داخلی و خارجی است. اما چالش های ناشی از فرسودگی ناوگان هوایی، کمبود هواپیماهای مدرن و محدودیت های تحریمی موجب کاهش بهره وری و کیفیت خدمات در این بخش شده است.

وضعیت فعلی ناوگان هوایی ایران

بر اساس آخرین آمار موجود، ناوگان هوایی ایران شامل مجموعه ای از هواپیماهای متعلق به ایرلاین های مختلف است. بسیاری از این هواپیماها دارای عمر بالایی هستند که مشکلاتی از جمله افزایش هزینه های نگهداری، کاهش ایمنی و کاهش سطح رضایت مسافران را به دنبال دارند. در مقایسه با کشورهای همسایه، میانگین سن ناوگان هوایی ایران بالاتر است که این موضوع بر توان رقابتی ایرلاین های داخلی در سطح بین المللی تأثیر منفی گذاشته است.

چالش های ناوگان هوایی ایران

۱- **فرسودگی و سن بالای هواپیماها** : بسیاری از هواپیماهای فعال در ایران عمر مفید خود را سپری کرده اند و هزینه های نگهداری آنها بسیار بالاست.

۲- **محدودیت های تحریمی** : تحریم ها مانع از خرید مستقیم هواپیماهای جدید و قطعات یدکی مورد نیاز شده اند، که این امر موجب کاهش کیفیت و افزایش تأخیر پروازها می شود.

۳- **افزایش هزینه های عملیاتی** : مصرف بالای سوخت و هزینه های تعمیر و نگهداری هواپیماهای قدیمی، موجب افزایش هزینه های عملیاتی ایرلاین ها و کاهش سودآوری آنها شده است.

۴- کاهش جذابیت برای گردشگران خارجی : گردشگران بین‌المللی به دنبال سفرهای ایمن، راحت و بدون تأخیر هستند. شرایط کنونی ناوگان هوایی ایران ممکن است باعث کاهش تمایل گردشگران برای سفر به کشور شود.

تأثیر نوسازی ناوگان بر صنعت گردشگری

۱. افزایش ایمنی و اعتماد گردشگران : با نوسازی ناوگان، سطح ایمنی پروازها بهبود می‌یابد که این امر نقش بسزایی در افزایش اعتماد گردشگران داخلی و خارجی دارد.
۲. افزایش تعداد پروازهای بین‌المللی : با در اختیار داشتن هواپیماهای مدرن، امکان برقراری پروازهای مستقیم بیشتری به مقاصد بین‌المللی فراهم می‌شود که به جذب گردشگران خارجی کمک می‌کند.
۳. کاهش تأخیر و بهبود تجربه سفر: هواپیماهای جدید هزینه‌های نگهداری و تعمیر کمتری دارند و احتمال بروز نقص فنی و تأخیر را کاهش می‌دهند.
۴. افزایش درآمدزایی از گردشگری : بهبود کیفیت خدمات هوایی می‌تواند تعداد گردشگران ورودی را افزایش داده و به رشد صنعت گردشگری و اقتصاد کشور کمک کند.

وضعیت ناوگان عملیاتی کشور دی ماه ۱۴۰۳

اگر هر هواپیمایی که حتی یک پرواز مسافری/باری در ماه داشته باشد را مسامحتاً به عنوان هواپیمای فعال در نظر بگیریم، از مجموع ۲۸۴ هواپیمای ناوگان هوایی کشور، در دی ماه ۱۴۰۳ تعداد ۱۴۵ هواپیما عملیاتی بوده است.

رجیستر ناوگان هوایی عملیاتی کشور در این ماه به تفکیک شرکت‌های هواپیمایی به شرح زیر است:

❖ هواپیمایی آتا

- ناوگان موجود: ۱۹ فروند

- ناوگان فعال: ۱۲ فروند

EP-TAC | EP-TAE | EP-TAF | EP-TAJ | EP-TAL | EP-TAM | EP-TAN | EP-TAO
| EP-TAP | EP-TAQ | EP-TAZ | EP-EMB

❖ هواپیمایی آسا جت

- ناوگان موجود: ۴ فروند

- ناوگان فعال: ۴ فروند

EP-JET | EP-JEK | EP-RHN | EP-RHO

❖ هواپیمایی آسمان

- ناوگان موجود: ۲۲ فروند

- ناوگان فعال: ۵ فروند

EP-APA | EP-APQ | EP-ASR | EP-ATF | EP-ATG

❖ هواپیمایی آوا

- ناوگان موجود: ۵ فروند

- ناوگان فعال: ۲ فروند

EP-RBA | EP-RBC

❖ هواپیمایی ایران ایر

- ناوگان موجود: ۳۵ فروند

- ناوگان فعال: ۱۳ فروند

EP-IBA | EP-IBC | EP-IBD | EP-IBG | EP-ICD | EP-IEG | EP-IEP | EP-IEQ |
EP-IJB | EP-ITI | EP-ITM | EP-CFM | EP-CFR

❖ هواپیمایی ایرتور

- ناوگان موجود: ۱۶ فروند

- ناوگان فعال: ۱۰ فروند

EP-MDC | EP-MDD | EP-MDE | EP-MDF | EP-MDG | EP-MDH | EP-MDJ |
EP-MDL | EP-MDN | EP-MDV

❖ هواپیمایی ایر وان

- ناوگان موجود: ۴ فروند

- ناوگان فعال: ۲ فروند

EP-AOB | EP-NSR

❖ هواپیمایی پارس

- ناوگان موجود: ۶ فروند

- ناوگان فعال: ۴ فروند

EP-PAC | EP-PAM | EP-PAO | EP-PRA

❖ هواپیمایی پویا

- ناوگان موجود: ۸ فروند

- ناوگان فعال: ۳ فروند

EP-PUD | EP-PUN | EP-PUO

❖ هواپیمایی تابان

- ناوگان موجود: ۸ فروند

- ناوگان فعال: ۴ فروند

-SUA△EP-SMA | EP-TBB | EP-TBF | C

❖ هواپیمایی چابهار

- ناوگان موجود: ۷ فروند

- ناوگان فعال: ۲ فروند

EP-CBH | EP-SEB

❖ هواپیمایی زاگرس

- ناوگان موجود: ۱۶ فروند

- ناوگان فعال: ۷ فروند

EP-ZAE | EP-ZAG | EP-ZAL | EP-ZAM | EP-ZAP | EP-ZAQ | EP-ZAV

❖ هواپیمایی ساها

- ناوگان موجود: ۴ فروند

- ناوگان فعال: ۲ فروند

EP-SII | EP-SIJ

❖ هواپیمایی سپهران

- ناوگان موجود: ۱۱ فروند

- ناوگان فعال: ۷ فروند

EP-FSA | EP-FSE | EP-FSF | EP-FSI | EP-FSK | EP-FSL | EP-FST

❖ هواپیمایی فلای پرشیا

- ناوگان موجود: ۲ فروند

- ناوگان فعال: ۲ فروند

EP-FPA | EP-FPC

❖ هواپیمایی قشم

- ناوگان موجود: ۱۷ فروند

- ناوگان فعال: ۷ فروند

EP-FQF | EP-FQH | EP-FQJ | EP-FQM | EP-FQR | EP-FQU | EP-FQX

❖ هواپیمایی کاسپین

- ناوگان موجود: ۱۲ فروند

- ناوگان فعال: ۷ فروند

EP-CAS | EP-CPD | EP-CPV | EP-CPX EP-DOA | EP-KPB | EP-KPC

❖ هواپیمایی کارون

- ناوگان موجود: ۱۳ فروند

- ناوگان فعال: ۷ فروند

EP-JIA | EP-NFC | EP-JIB | EP-AWZ | EP-OPI | EP-MIS | EP-OIL

❖ هواپیمایی کیش

- ناوگان موجود: ۱۲ فروند

- ناوگان فعال: ۸ فروند

EP-LCJ | EP-LCK | EP-LCL | EP-LCN | EP-LCO | EP-LCQ | EP-LCT | EP-LED

❖ هواپیمایی ماهان

- ناوگان موجود: ۴۱ فروند

- ناوگان فعال: ۲۱ فروند

EP-MEA | EP-MEB | EP-MEE | EP-MEH | EP-MEI | EP-MJA | EP-MJC | EP-MJF | EP-MME | EP-MMO | EP-MMQ | EP-MMR | EP-MMT | EP-MMU | EP-MMV | EP-MOC | EP-MOI | EP-MON | EP-MOQ | EP-MOR | EP-MOS

❖ هواپیمایی معراج

- ناوگان موجود: ۹ فروند

- ناوگان فعال: ۵ فروند

EP-AJJ | EP-SIG | EP-SSM | EP-SSN | EP-SSP

❖ هواپیمایی وارث

- ناوگان موجود: ۸ فروند

- ناوگان فعال: ۶ فروند

EP-LEF | EP-VAF | EP-VAI | EP-VAR | EP-VAV | EP-VBM

❖ هواپیمایی یزد

- ناوگان موجود: ۵ فروند

- ناوگان فعال: ۵ فروند

EP-DZA | EP-DZB | EP-DZC | EP-DZH | EP-DZI

شایان ذکر است نوسازی ناوگان هوایی ایران یک ضرورت اجتناب ناپذیر است که می‌تواند تأثیر مستقیمی بر توسعه گردشگری و بهبود جایگاه ایران در صنعت حمل و نقل هوایی منطقه داشته باشد. با برنامه‌ریزی صحیح و اتخاذ سیاست‌های مناسب، می‌توان علاوه بر بهبود ایمنی و کیفیت سفرهای هوایی، به رشد اقتصادی کشور نیز کمک کرد.